

مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع)

مغذی آنژیوگرافی

آموزش به مددجو

تهیه کنندگان:
معمومه فرد
فرخنده فرد
پریسا محمودی

مجموعه کتابچه های آموزشی ضمن خدمت
مرکز آموزشی درمانی امام رضا (ع)

شماره تماس: ۳۵-۱۳۴۲۷۶۳۵

شماره فاکس: ۳۴۲۷۶۳۴۴

نشانی الکترونیک:
Admin@IRHK.ir
WWW.IRHK.IR

کشید. آنژیوگرافی ممکن است به مدت ۱۵ دقیقه تا یک ساعت به طول انجامد یا کلاً ۱ تا ۲ ساعت از زمان انجام عمل تا خارج نمودن وسیله طول بکشد.

بعد از آنژیوگرافی مغزی:

بیماران معمولاً به مدت چند ساعت در بیمارستان جهت اطمینان از عدم خونریزی محل عمل و واکنش آلرژیکی نسبت به ماده کنتراست استفاده شده در طی آنژیوگرافی تحت مراقبت قرار می گیرند.

ناحیه عمل (بازو یا پا و...) را ۶ تا ۱۲ ساعت مستقیم نگاه دارند یا از بیخ روی موضع عمل بعد از آنژیوگرافی استفاده کنند.

اگر چه آنژیوگرافی عوارض ندارد ولی پزشک باید بلافاصله بیمار را از تجربه هر یک از موارد زیر آگاه کند.

- ◆ محل عمل سرخ شده، متورم یا گرم در هنگام لمس
- ◆ خونریزی از محل عمل که متوقف نشود بجز با فشار موضعی روی آن

- ◆ تب و تعریق
- ◆ تنفس مشکل
- ◆ مشکلات قابل مشاهده
- ◆ خارش یا راش پوستی
- ◆ تشنج
- ◆ گیجی یا کاهش سطح هوشیاری
- ◆ ضعف، مورمور یا سوزش و بی حسی در عضو

◆ اطمینان حاصل کردن از تغییرات دارویی اعمال شده امکان دارد پزشکان از بیماران بخواهند مصرف برخی از داروها (آسپرین و...) را به مدت چند ساعت یا چند روز قبل از عمل متوقف کنند یا تغییرات ساده ای در میزان دز داروها یا میزان مصرف آنها بدهند. بیماران باید داروهایشان را همراه خود به بیمارستان بیاورند اگر چه تردید در موقتی بودن داروها نسبت به عمل داشته باشند.

حین انجام عمل:

اولین اقدام با گرفتن یک مسیر وریدی از بیمار توسط پزشک شروع می شود این مسیر وریدی به پزشک امکان اجرای بیهوشی سبک و دادن مایعات و سایر داروهای لازم به بیمار طی انجام عمل را می دهد. اکثر بیماران تحت بی حسی موضعی قرار گرفته و در طی انجام اقدامات بیدار باقی می مانند.

کاتتر می تواند از طریق شریان فمورال کشاله ران، شریان کاروتید گردنی (ندرتاً) و یا شریان بازویی وارد شود. ناحیه ورود کاتتر ضد عفونی، شیو و بی حس می شود. سپس پزشک کاتتر را وارد عروق خونی کرده و به سمت سر هدایت می کند مدت زمان انجام آنژیوگرام بسته به اینکه کدام عروق خونی مورد هدف باشند طول خواهد

مقدمه

اولین آنژیوگرافی از عروق مغزی در سال ۱۹۲۷ توسط Moniz انجام شد. وی تومورهای مغز را توسط تزریق ماده حاجب نمایان ساخت. آنژیوگرافی به روشی که امروزه انجام می شود از سال ۱۹۳۵ آغاز شده که سلدنیگر روش خود را ابداع کرد و در آن موفق به جایگزینی سوزن توسط کاتتر گردید.

آنژیوگرافی مغزی:

آنژیوگرام کاروتید، آنژیوگرافی مغزی یا آنژیوگرام مغزی نامیده می شود.

آنژیوگرافی مغزی اقدامی تشخیصی است که تصاویری از شرایین مغز یا سر و جریان خون در آنها را فراهم می کند. این اقدام تشخیصی به پزشکان در تشخیص گروهی از درگیری های همراه با عروق خونی در سر و گردن شامل عروق پاره شده یا گرفتگی شریانی که معمولاً به وسیله پلاک چربی ایجاد می شود کمک می کند.

اندیکاسیون های آنژیوگرافی مغزی:

آنوریزم مغزی: آنوریزم مغز، تبساط، اماس یا برآمدگی کیسه ای شکل قسمتی از رگ خونی در مغز می باشد.

آنوریزم هایی که داخل مغز پاره شده یا خوتریزی (هموراژی) دهند می توانند باعث بروز سکته مغزی و یا حتی مرگ شوند.

لخته های خونی یا آمبولی ها: لخته های خونی از گلبولها و رشته های فیبرین که ممکن است از عروق خونی آسیب دیده منشأ یا بند حاصل می شوند. این لخته ها بطور کامل یا نسبی می توانند جریان خون در رگ را مسدود نمایند. آمبولی ها لخته یا تکه ای از لخته خونی است که در جایی از بدن تشکیل یافته و سپس از طریق جریان خون به نقاط دیگر مهاجرت می کند. انسداد در اثر یکی از این دو عامل لخته یا آمبولی عروق مغزی یا شرایین کاروتید در اثر کمبود جریان خون مغزی حاصل می شود. حالت مذکور ایسکمی مغزی نامیده می شود.

تصلب شرایین مغزی: چنین حالتی در اثر سخت شدن و تنگی شریانها و مغز می باشد که می تواند خطر بروز سکته مغزی را افزایش دهد.

ناهنجاری های عروقی: (فیستول شریانی-وریدی) و ناهنجاری های شریانی و وریدی.

قبل از انجام آنژیوگرافی مغزی: روز قبل از انجام عمل پزشکان اطلاعات لازم را در مورد تاریخچه پزشکی بیمار و داروهای مصرفی مناسب جمع آوری می کنند.

افراد باید پزشکان و پرستاران خود را از وضعیت حاملگی خود یا تلاش در جهت باردار شدن قبل از انجام عمل مطلع سازند. علاوه بر این اگر یکی از موارد زیر تشخیص داده شد باید بیان نمایند.

اختلالات انعقادی، بیماری های کبدی یا کلیوی، اختلالات تیروئیدی و آلرژی نسبت به ید (ماده کنتراست آزمایشهای قبلی) صدف یا توت فرنگی

آمادگی های لازم قبل از آنژیوگرافی مغزی:

- ◆ خودداری از خوردن به مدت ۶ تا ۱۲ ساعت قبل از انجام آزمایش
- ◆ آشامیدن ۸ تا ۱۰ لیوان آب در ۲۴ ساعت قبل از عمل آزمایشات خونی، آزمایشات خونی ویژه ای ممکن است قبل از عمل درخواست شود که شامل CR،BUN و آزمایشات انعقادی خون
- ◆ ترتیبی جهت حرکت و انتقال بیمار از محل انجام عمل اگر اقدام مورد نظر بصورت سرپایی انجام شود.
- ◆ روز انجام عمل بیمار توسط مرکز درمانی معمولاً به صورت سرپایی پذیرش می شود. پزشک بیمار (معمولاً متخصص رادیولوژی) و سایر مراقبین حرفه ای سلامتی بیمار نحوه انجام عمل مورد نظر را شرح داده و به تمام سوالات بیماران جواب خواهند داد.